

עת"א 51140/12/22 - מוחמד חג חמץ, נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

02 פברואר 2023

עת"א 22-12-51140 חג חמץ נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון ואח'

בפני כב' הנשיא רון שפירא

העוטר

מוחמד חג חמץ,
עו"ז עוז טויל חיל

נגד

המשיבים

הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון
מדינת ישראל

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים בתמצית:

לפני עתרת העוטר שהוגשה נגד החלטת המשיב בדבר הפסקה מנהלית של עבודות השירות ורקצי' יתרת העונש במאסר בפועל בבית סוהר. העוטר נדון במסגרת תיק פ"ל 20-03-10423 של בית משפט השלום לערבותה בירושלים, בין היתר, לתקופת מאסר של 9 חודשים שירצוי בדרך של עבודות שירות מיום 06.02.22, זאת בגין עבירות תעבורה.

במסגרת העתירה נטען כי מדובר בעוטר נעדך עבר פלילי אשר מעולם לא שחה בבית מעצר, עבר טלטלה בחו"ן האישים, מטפל בלבד בילדיו בלבד, נמצא במצבה כלכלית ומגיעה בתחום ציבורית למקום עבודות השירות מכיוון שאינו מחזיק ברישיון נהיגה ואין לו רכב, עובדה שמקשה עליו. נטען כי העוטר לא זמין לשימוש ולא ניתנה לו הזדמנות להעלות טענותיו ולכך נפל פגם בהליך ההחלטה המנהלית של עבודות השירות. נטען לאי הבנה בין העוטר למפקח על העבודות מטעם המשיב. כן נטען כי יש לגלוות הבנה למצוות האישית של העוטר ולילדיו הקטנים. עוד נטען כי העוטר לא חתום על הזמן לשימוש וב"כ העוטר לא ידע על תאריך השימוש.

המשיב טוען כי נאמר לב"כ העוטר בשיחה טלפוןית תאריך השימוש. כן נטען כי למרות הזמן הרב שחלף העוטר לא ריצה את העונש ואין מקום לחתה לו עוד הזדמנויות. כבר הייתה בעבר שיחת בירור והיתה אזהרה. היה שימוש שאלוי לא התציב בעבר ועל השימוש שבנדון הודיעו גם לسنגורו ודבר ההודעה לסנגור מופיע בಗליון שהוגש לביהם"ש. ההחלטה היא סבירה ואין מקום להתערב בה. מדובר בעוטר שירות שרצה בסך הכל 26 ימי עבודות שירות ולחובתו המון היעדריות. לטענתו עיקר ההתנהלות היא בגין נסיבותו האישיות של העוטר. ב- 27.06.22 נעשה בירור עמו וכל מה שהיא לו להגיד זה שאין לו מה לומר והוא יגיד לשופט.

לא עליה קושי זהה או אחר או נסיבות אישיות כפי שפורטו בעטירה. כך ב-22.10.22 במסגרת שיחת אזהרה שנערכت לעותר כל מה שהיא לו להגיד זה שאינו מרגיש טוב ויש לו אישור מחללה וביקש הזדמנות נוספת. גם בשיחות רבות, מרביתן טלפוניות, של המפקח עם העותר במרקמים בהם הואיל בטובו לענות כל מה שהיא לו להגיד זה שאינו מרגיש טוב וטענות דומות, אף מעולם לא שיתף בכך שיש לו בעיות אישיות כפי שפורט בעטירה. במסגרת גזר הדין שניתן בעניינו עולה כי הוריו הם אלה שתומכים בו כלכלית וגם מטפלים בילדים שלו, ההיפך ממה שטען בגוף העטירה. יש הרבה אי-דיוקים בגוף העטירה אל מול נתונים שידועים אודות העותר. העותר לא התיצב לריצוי עבודות השירותים פעם אחר פעם, לאחר שניתנו לו מספר הזדמנויות ולבסוף הפסיק לענות כלל ואז פנו דרך בא כוחו. על סמך התנהלותו לכל אורך ריצוי העונש טוען שב"ס כי אין מקום לקבל את העטירה.

דין והכרעה:

לאחר שבחןתי את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצגו לעוני הגעתו למסקנה כי יש לדחות את העטירה שכן לא נפל בהחלטת המשיב או בהתנהלות המשיב גם מצדיק הטעבות.

מהנתונים שהוצגו בפני עולה כי המשיב ערך לעותר שיחות בירור ואזהרה קודמות, במהלכן הזהר העותר כי עליו לרצות את עבודות השירותים סדרן. למרות מספר הזדמנויות שניתנו לו, העותר לא השכיל לרצות את עבודות השירותים סדרן ובהתאם לכללים. למרות הזמן הרב שחלף מתחילה ריצוי עבודות השירות העותר ריצה ימים מעתים בלבד ולא השלים את ריצוי העונש בשל היעדרויות רבות. כמו כן, לא ניתן לקבל טענות העותר לפגם שנפל בשימושו שכן נראה כי העותר זמין לשימוש כדין ואף בא כוחו ידע על תאריך השימוש הנוכחי שהציג בפני ובפני במהלך הדיון בעטירה. בנסיבות אלו, נראה כי לא נפל כל פגם מצדיק את הטעבות של בית המשפט בהתנהלות המשיב או בהחלטתו. כן נראה כי העותר לא עמד במחוקבות הchallenge עלייו להצדיק את הענישה השיקומית שהוטלה עליו. לכן, אין מקום להתחשב בו לפנים משותת הדין, זאת מעבר להתחשבות ולהזדמנויות שניתנו לו במסגרת גזר הדין, שם ביהם"ש נתן משקל והתחשב בבעיותו האישיות של העותר.

"המציע העוני של מאסר בעבודות שירות נועד לספק חלופה לעונשת אשר תכלייתה לאזן באופן ראוי בין הצורך להטיל על נאשם עונש מאסר בגין עבירה שעבר, לבין האינטראס למונע בנסיבות מתאימות, תוכאות קשות של מאסר בפועל מקום שניתן להשיג את מטרת העונשה ואת אינטראס הציבור שהוא אמורה לשרת בדרך מתונה שפוגעתה בנאשם תהיה פחותה. אך, נוצרה חלופה מוסדית לעונש מאסר לזמן קצר, המבקשת לקדם את מטרות השיקום שבעניינה ההולמת במיוחד נאשמים שאינם מעוררים בעולם הפשע אך עבירה הרואיה לעונש מאסר, אך נשיאת מאסרם בין סוג ובריח עלולה לדרדום לעולם הפשע, ואף אינה כורח בלתי נמנע להגשמה אינטראס הציבור בעונשה. וכן, מקום שניתן להשיג את המטרות העונשיות של המאסר בדרך מועילה יותר לחברה ופוגענית פחות לעבריין, יש להעדיף דרך זו..."

הטלת מאסר בעבודות שירות נתפסת בדיון כפריבילגיה המוענקת לנאשם. על הנאשם נגזר עונש מאסר והוא "מתויג" כמו שנណן למאסר, אלא שניתנת לו אופציה לרצות את מאסרו בתנאים פתוחים של חיים במסגרת חופשית ועבודות שירות במקום ריצוי מאסר בכלל. פריבילגיה זו אינה מוקנית לנאשם באורך מוחלט ובلتוי מותנה. היפוכו של דבר. היא הדירה ונינתה לביטול בכל

שלב, מקום שהנאשם אינו עומד בנסיבות המתחייבות ממנו לצורך מימושה. נאשם המבקש לרצות את מסרו בעבודות שירות חיב לקבל עת (כך במקור, ככל הנראה צריך להיות "על") עצמו על אחראיות הנילווה למסלול עונשי מיוחד זה, ולבצע את המוטל עליו על פי הוראות הממוניים, **בלא סטייה והפרה של הכללים...**. רע"ב 426/06 נאסר חוות נ' שירות בתי הסוהר (פורסם בנבו, החלטה מיום 12.03.2006).

כאמור, בנסיבות העניין, לא נפל פגם בהחלטת המשיב אשר הורה על הפסקת עבודות השירות שכן העוטר לא עומד בתנאים ולא ריצה את עבודות השירות כנדרש, זאת למרות ההזדמנויות והازהרות שניתנו לו. כמו כן, למרות הזמן הרב שחלף העוטר ריצה ימים מעטים בלבד, במהלכם נעדר רבות עבודות השירות, תוך הפרת תנאי עבודות השירות. על כן, ניתן לקבוע כי החלטת המשיב אינה סבירה בנסיבות העניין. ההחלטה התקבלה בהליך מנהלי תקין ורואי, לאחר שנסקרו כל השיקולים הנוגעים לעניין. למropa הצער נראה כי הפריבילגיה של ריצוי מסר בעבודות שירות אינה הולמת את העוטר ואין מקום להתערב בהחלטה המנהלית נשוא העירה.

בxicomo של דבר, במקרה זה לא נפל פגם בהחלטת המשיב מצדיק התערבות של בית משפט. המשיב פעל כדין כאשר החליט על הפסקה מנהלית וכן העוטר לא ביסס טענותיו כי נפל פגם בהליך השימוש. כמו כן, לא מצאת כי קיימת הצדקה בנסיבות העניין לפעול לפנים משורת הדין, כמפורט לעיל.

אשר על כן, לאור המפורט לעיל, העירה נדחית.

העוטר יתיצב לרצות את יתרת עונשו בהתאם להחלטת המשיב בביב"ר קישון ביום 19.2.23 עד השעה 09:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על העוטר לחתם את הכניסה למסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומין של שב"ס, טלפונים:

7731077-074-7831078. ווער כי הארכה שניתנה לו היא כדי לאפשר הליך של מיון מוקדם וכן כדי אפשר לו להסדיר את נושא הטיפול בילדיו בעת ריצוי המסר.

ניתן היום, י"א שבט תשפ"ג, 2023 פברואר, במעמד העוטר וב"כ הצדדים.

רון שפירא, נשיא